

Szakköri feladatok

2021. január 11.-re

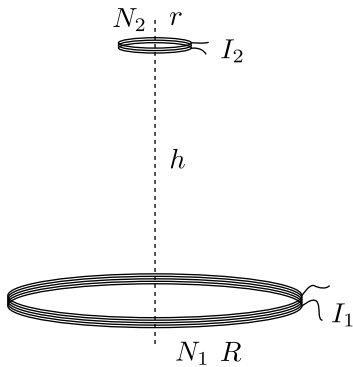
Szükséges előismeretek: Mágneses dipólus, mágneses mező tulajdonságai, szupravezető, elektromágneses indukció

F1. Határozzuk meg egy kicsiny m mágneses dipóymomentékú mágneses dipólus által keltett mágneses indukció vektorát a dipólus közepétől mért r távolságra

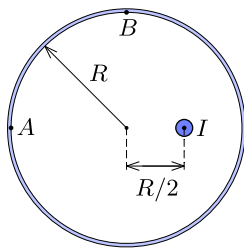
- a szimmetriatengelyén;
- a szimmetriatengelyére merőleges tengelyen.

Hogyan határozhatjuk meg ezek segítségével tet-szőleges pontban a mágneses indukció vektorát?

F2. Két lapos tekercs közös szimmetriatengelyen, egymástól h távolságra az ábrán látható módon helyezkedik el. A tekercsek menetszáma N_1 , illetve N_2 , sugaruk R és $r \ll R$, valamint I_1 , illetve I_2 erősségű áram folyik bennük. Mekkora erőt fejt ki egymásra a két tekercs?

F3. Egy igen hosszú, egyenes áramvezető huzalt átfűzünk egy hosszú, vékony falú, szupravezető anyagból készült, R sugarú csőben. A huzal tengelye párhuzamos a cső tengelyével, a közöttük lévő távolság $R/2$. A huzalban folyó áram erőssége I .

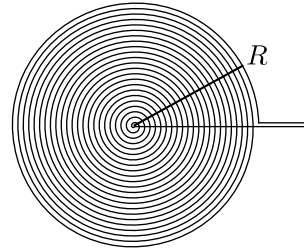

- Mekkora az áramvezető huzal egységnyi hosszára ható erő?
- Mekkora a $J = I/\ell$ vonalmenti áramsűrűség a szupravezető cső belső felületén, az ábrán jelölt A és B pontokban?
- Mekkora a vonalmenti áramsűrűség a cső külső felületén?

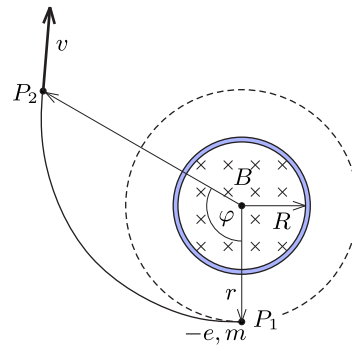
Útmutatás: A szupravezető anyag belsejébe a mágneses tér nem hatolhat be.

F4. Az ábrán látható lapos, sokmenetes (N menetszámú), R külső sugarú spirált homogén mágneses mezőbe helyezünk. A spirál felülete merőleges a

mágneses indukcióvektor irányára. A mágneses tér $B(t) = B_0 \cos(\omega t)$ szerint változni kezd. Határozzuk meg a spirál kivezetései között indukált feszültség effektív értékét! A spirál menetei közötti távolság állandó.

F5. Az ábra egy hosszú, R sugarú szolenoid keresztmetszetét mutatja. A tekercs belsejében kialakuló mágneses mező indukcióját a $B(t) = B_0 + \alpha \cdot t$ függvény szerint változtatjuk, ahol α állandó.

- Adjuk meg és ábrázoljuk a szolenoid belsejében és azon kívül kialakuló indukált elektromos mező térerősségét a tengelytől mért távolság függvényében!
- A $t = 0$ időpillanatban, a szolenoidon kívüli P_1 pontból egy elektron indul nyugalomból, a tekercs tengelyétől r távolságból. Mekkora v sebességre tesz szert az elektron, amíg eléri az ábrán látható P_2 pontba? (A φ szög értéke 120° .)

F6. Egy R sugarú körvezető közepén, vele egy síkban, koncentrikusan elhelyezve egy r sugarú ($r \ll R$) másik körvezető található. A kisebb körvezetőben az áramerősséget t_0 idő alatt nulláról egyenletesen I_0 értékre növeljük. Mekkora feszültség indukálódik ezalatt a nagyobb körben?

